

Många människor ville ha starka, våltaliga och handlingskraftiga ledare – och där var Hitler ett unikum. Trump är också ett unikum, skriver Stefan Swärd.

FOTO: JOSE LUIS MAGANA

Stora likheter mellan Hitler 1933 och Trump 2025

SLUTREPLIK. Att USA nu allierar sig i FN med det fascistiska, totalitära och massmördande Ryssland är en annan bekräftelse på jämförelsen, skriver Stefan Swärd.

Min artikel i Dagen den 23 januari med rubriken: *Det fascistiska systemet är antikristligt – och på frammarsch*, har skapat reaktioner. Åke Wredén håller med mig, PO Flodström och Marcus Fritjof Andersson tycker att jag spetsar till det för mycket angående Donald Trump och USA och betonar betydelsen av att förstå hur människor tänker för att undvika polarisering. Mats Wallin håller med mig delvis men tycker att jag överdriver i min kritik av Trump och det jag kallar för trumpism.

Min artikel handlade om fascismens utbredning i världen, och jag använder begreppet fascism som en definition av de olika former av totalitära tendenser som finns, framför allt inom islamismen och extremvänstern. Eftersom kommentarerna angående min text främst handlat om Trump och USA koncentrerar jag mig på den frågan.

ATT VISSA KRISTNA ledare har lyft fram Trump som Guds speciella redskap har medfört en omfattande politisering av många kyrkor i USA. Det är osunt och obiblistiskt. Evangeliet är för alla människor oavsett politisk åskådning.

Det kristna budskapet och den kristna församlingen får aldrig förknippas med en viss politiker eller ett politiskt parti.

Jag förnekar inte att Trump genomfört vissa beslut som många kristna uppskattar, men kristna församlingar och kristna ledare får inte förknippas med lojalitet med ett visst parti eller en viss politisk ledare.

Jag stöder den linje som den amerikanske världsevangelisten Billy Graham konsekvent följde under hela sin aktiva tid, att vara partipolitiskt neutral och ha goda relationer med presidenter från båda partierna i USA. På samma sätt är det olyckligt om att vara kristen i Sverige uppfattas som liktydigt med att vara borgerlig (eller vänsterlutande, för den delen). Evangeliet är för alla, oavsett om man ser sig som vänster eller höger.

JAG ÄR DÄRTILL mycket skeptisk till den näst intill religiösa kult som skapats kring Trump. Hans kampanjmöten har liknats vid väckelsemöten. När hans anhängare stormar Kapitolium med Jesus-skylltar skämmer man ut oss kristna i hela världen. Som moralkonservativ och teologiskt konservativ kristen ser jag det dessutom som uteslutet att stötta en politiker med så uppenbart

låg personlig moral som Trump – för 25 år sedan hade stöd för en sådan person varit otänkbart bland konservativa kristna i USA. Mätningar visar att den bibliska sexualmoralen kraftigt har urholkats bland evangelikaler i USA och då känns Trumpstödet som en logisk konsekvens.

DET ÄR EN MYT att Trump är konservativ. Han är en revolutionär och anarkist som vill omkullkasta så mycket som möjligt. Hans sätt att försöka effektivisera amerikansk statsförvaltning är revolutionärt, inte konservativt. Hans sätt att kasta överbord de senaste 100 åren av amerikansk utrikespolitik är inte konservativt, det är revolutionärt.

Studerar man tysk historia från 1930-talet ser man stora likheter med Adolf Hitler, trettiotalets

”

Det är en myt att Trump är konservativ. Han är en revolutionär och anarkist som vill omkullkasta så mycket som möjligt.

dominerande politiker i västvärlden. Det många har glömt bort är att Hitler kom till makten genom omfattande demokratiskt stöd, och att han var en mycket respekterad ledare i stora delar av världen. Många människor ville ha starka, våltaliga och handlingskraftiga ledare – och där var Hitler ett unikum.

Trump är också ett unikum. Precis som Trump hade Hitler förmågan, och våltaligheten, att fånga massornas förtroende och stöd och kunde samtidigt vinna förtroende hos vissa viktiga grupper. Många kristna sympatiserade med Hitler – man menade att han stod för moralisk upprustning i Tyskland.

Hitler agerade snabbt och strategiskt när han blev rikskansler för att få kontroll över tyska statsförvaltningen, över medierna, över domstolarna. Han förbjöd politiska konkurrenter och lyckades ta kontrollen över den splittrade borgerligheten i Tyskland. Lyckades genomföra en undantagslagstiftning som han kunde utnyttja för att få oinskränkt makt.

Vaksamma kristna med profetisk klarsynthet genomskådade dock Hitler 1933 och varnade kraftfullt för den nya tyska regimen. Det tog 4–6 år innan Hitler gick över till sin mest

extrema politik med annektering av grannländer och byggande av förintelseläger.

JAG SER STORA likheter mellan Tyskland 1933 och USA 2025. Att Trumps högra hand Elon Musk aktivt går in i tyska valkampanjen för att stötta högerextrema Alternative für Deutschland är en logisk konsekvens. Att USA nu allierar sig i FN med det fascistiska, totalitära och massmördande Ryssland är en annan bekräftelse på jämförelsen.

Det republikanska partiet har lyckats få fram respektabla och skickliga presidentkandidater under många år. Trump skiljer sig från denna skara dramatiskt. Kan någon tänka sig att Ronald Reagan skulle ha kunnat tala om att angripa Danmark militärt för att få Grönland, att göra Kanada till en 51:a delstat eller att ta över Gaza?

Eller att kalla ett krigsdrabbat lands ledare för diktator och kräva val mitt under brinnande krig? Samt ljuga om Zelenskys opinionsstöd och hävda det är 4 procent, när det egentligen är 57 procent? Så agerar inte en demokrat, men en maktmänniska med fascistiska tendenser.

STEFAN SWÄRD, fil dr i statskunskap, författare och pastor